

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

DIRECTOR: JOSEP M.ª VALLS

DIRECTOR DELS SERVEIS TÈCNICS D'AGRICULTURA DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

PROPIETARI AGRICULTOR

COL·LABORADORS

Srs. Professors dels Serveis Tècnics d'Agricultura de la Mancomunitat de Catalunya

Senyors Professors de l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona

Director i Professors de la Reial Escola d'Avicultura d'Arenys de Mar

Estacions Enològiques de Catalunya

Enginyers agrònoms i agrícoles i nombrosos propietaris agrícolts

SECRETARI: JOSEP M.^a DE CUADRAS

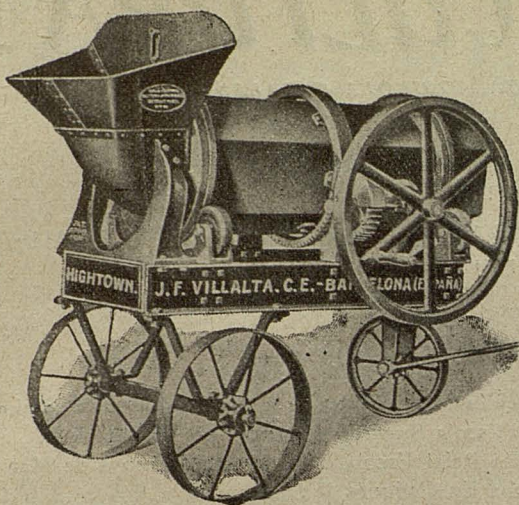
SUMARI

L'agricultura de Catalunya : com és i com ha d'ésser, per *Josep M.ª Valls*. — Blats, de tardor, per *Josep M.ª Soler Coll*. — Les instal·lacions mecàniques per a regar, per *Carles Pi Suñer*. — La producció de conills a Can Parellada, per *J. M.ª Soler*. — L'Institut Nacional Agrari i el Crèdit Agrícola, per *P.-J. Llor*. — Folklore de la pagesia, per *Valeri Serra i Boldú*. — Resum de Revistes, per *Ll. Informació vinícola*, per *P.-J. Ll.* — Informació. — Consultori.

SUMARI PEL NÚMERO VINENT

Entre altres articles, contindrà: L'agricultura de Catalunya : tal com és i com ha d'ésser, per *Josep M.ª Valls*. — Acció del vent sobre els arbres fruiters, per *J. A. Margarit*. — La producció de conills a Can Parellada (acabament), per *J. M.ª Soler*. — Folklore de la pagesia (continuació), per *V. Serra i Boldú*. — Les instal·lacions mecàniques per a regar, per *Carles Pi Suñer*.

Direcció i Administració: Escudellers, núm. 10 bis - BARCELONA

Màquina MESCLADORA de Morter (ciments, arenes, etc.) moguda a braç o a força motriç

Màquines i Motllos
per a fer: **Blocs,
Maons, Colum-
nes, Cornises** i
altres objectes d'or-
namentació amb ci-
ment i arena

També **Màquines,
Forns, Accesso-
ris, etc.**, per a fer
**Rajoles, Teules,
Totxos, Maons**
(plens i foradats),
Tuberries, etc.,
a base de terres
o argiles

Estudis i Projectes

J. F. VILLALTA C. E. (Apartat de Correus) **BARCELONA**

ARBRES

Selecció d'arbres per a
re població de riberals.

PLANÇONS DE POLLS BORDILS

reconeguts en el XIV Con-
grés de la Federació Agri-
cola Catalano - Balear, com
una de les classes de po-
llancs de major producció.

**Carolines, Plàtans,
Acàcies, Albes i Po-
llancs de totes classes.**

Miquel Bosch Batlle: BORDILS (Girona)

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

Dies de sortida: 5 i 20 de cada mes

Subscripció: Barcelona, any: **Pessetes 7** - Fora: **Pessetes 9** Número solt: **Pessetes 0'30**

L'agricultura de Catalunya : com és i com ha d'ésser

II

PREDOMINA en l'agricultura catalana la tendència del propietari a no cuidar directament les seves terres: per contractes especials característics de Catalunya, la terra es treballa a masoveria, parceria, rabassa o en arrendament, fent-se així una gran divisió de la propietat i portant la producció agrària quasi en pes els petits agricultors. És convenient? És perjudicial?

No hi ha cap dubte que l'explotació de la terra en aquesta forma presenta grans aventatges i que se li deu el sosteniment de l'agricultura catalana, ja que la repoblació vitícola s'hauria retardat i les nombroses masoveries de la Plana de Vich i de les comarques gironines no tindrien pas el creixent que avui hom admira dins aquelles terres, per a citar sols dos exemples.

Però, si soc entusiasta convençut, no puc estar satisfet del per què a Catalunya l'agricultura ha arribat a aquesta organització de la propietat, lamentant que sigui l'allunyament del propietari, la manca de capital i de cultura tècnica de la immensa majoria ço que ha fet arrelar en el nostre país aquestes institucions i aquesta divisió de la propietat que, ben orientades, poden donar encara jorns d'esplendidesa i riquesa a la nostra pagesia.

I és que la parceria, la masoveria, l'arrendament on es paga amb una part de les collites, lliga i fa solidaris el capital i el treball, harmonitza aquestes cruentes lluites socials i és l'albada de ço que avui, en els pobles capdavaners de la civilització, es presenta com a solució a aquests problemes que cada jorn es plantegen en els centres comercials i industrials: la participació de l'obrer en els beneficis.

És des d'aquest punt de vista social que radica la meva fe en aquestes formes d'explotació de la terra: no, com sol mirar-se egoísticament, perquè dona més i amb menys mals de cap, sense exposar el propietari cap més capital que el molt relatiu de la terra.

L'obrer que treballa per compte propi, el pagès que porta terres a rabassa, parceria o masoveria, ve a ésser el soci industrial de la fà-

brica agrària i el propietari hauria d'ésser el soci capitalista i el director tècnic de l'explotació. La realitat és ben lluny del que hauria d'ésser: el pagès obrer treballa (moltes vegades potser massa, comparant amb els rendiments que obté), però exagera en tal forma el seu individualisme, que creu que sols anirà bé sol, i sol fa tot el que demana el conreu, sol compra les primeres matèries, transforma els productes i els ven. El propietari, amb comptades i ben honroses excepcions, no es preocupa gran cosa de la finca: sent un avorriment pel camp i creu que ja n'hi ha prou que el masover treballi, sense donar-se compte que tot orgue que no s'usa s'atrofia, i que, en acostumar-se l'obrer a no veure ni a tractar el propietari, arriba a creure que la propietat és solament una mena de contribució a l'espanyola, que sols es troba a l'hora de pagar, sense cap compensació posterior.

¿Sabeu l'aventatge que representa, en les hores crítiques, comptar amb un pagès que treballa dotze i catorze hores quan a la sembra o la sega, en sulfatar o a les veremes, a manquen els braços per a atendre les necessitats? ¿Sabeu el que val, en aquests casos el treball dels vells, de la dona i de la mainada?... Doncs això sols es fa quan un interès directa i particular és per entremig: mai es fa quan es treballa per un jornal.

Però, al costat d'aquestes aventatges, es troben avui inconvenients ben palpables, que en algunes comarques són tan importants, que ja molts propietaris retornen el conreu per administració directa, malgrat els inconvenients que avui com avui presenta.

L'abandó i l'allunyament del propietari, la manca de cultura tècnica i de capitals, ens han portat a un estat de coses que pot esdevenir fatal per a la nostra agricultura si ara que hi som a temps no s'hi posa remei.

Què pensaria hom d'un fabricant que permetés als teixidors portar tants telers com arribés ell a imaginar-se? ¿Què diria hom d'una fàbrica on cada obrer ho fes tot, i sense cap organització de compra ni de venda, sense un règim administratiu, sense saber quant costa cada peça i quant se'n treu, esperant comprar i vendre a l'atzar o, pitjor encara, en les condicions que els altres fixessin? Doncs, això, que evidentment portaria a la desfeta, és la norma actual de la major part de l'agricultura de Catalunya.

Les idees econòmiques fonamentals, baratura de producció, millorament de qualitat i encariment del preu de venda, semblen, a la majoria dels nostres pagesos, fantasies de somiadors, coses dels tècnics, com gràficament en diuen. Saber un preu de cost els sembla cosa innecessària; posar cura en l'elaboració, feina perduda; voler valorar millor els productes, cosa perillosa... I, naturalment, tots en toquem les conseqüències, que no poden ésser pitjors. Ésser agricultors és una cosa mig vergonyosa: sols en fa qui no serveix per a altra feina: qui pot lliurar se'n, en sent forta alegria.

En els moments actuals, que poden ésser de vida o mort per a la nostra terra, que poden portar-nos a una rica i potent Catalunya, o, al contrari, enfonsar-nos per a sempre en la desfeta, és menester posar remei a tant desballestament, i cal posar-n'hi de seguida.

A mi no m'espantaria gens una evolució lenta de la nostra agricultura. Crec i confio que la intensa obra cultural que han fet i fan les nostres Diputacions i la nostra Mancomunitat ha de donar aviat esplèndids resultats; però molt em temo que Espanya, la nostra Catalunya, no puguin fer aquesta evolució amb la velocitat que els temps demanen, i que, per manca d'homes i d'ambient, la transformació mundial que tenim a sobre ens deixi endarrera cansats i pobres, com un home sà i robust camina lleuger i s'avança al malalt i flac que no pot seguir-lo.

I la cosa més lamentable és que dins la nostra agricultura es fan coses ben meritòries: s'alcen cada dia veus noves reveladores d'una moderna espiritualitat, que el nostre individualisme fa assecar, matant alhora una esperança i semblant ensems noves decepcions.

A remeiar aquest estat de coses, a presentar un quadre gràfic de la nostra producció agrària, van aquests articles. Jo em sentiria satisfet si els homes que en el nostre país intervenen en les coses agrícoles hi donaven llur parer: no pas favorable, precisament, sinó advers i tot; que la lluita és vida, i sols són coses de la mort la quietud i la pau dels que no es mouen ni pensen.

Dues altres xacres fonamentals són la inseguretat de la producció i la seva conseqüència, que és la manca de crèdit. Donada la nostra organització, es fa més difícil guarir-les, però no és pas menys necessari. Com? Ho estudiarem en el número vinent.

JOSEP M.ª VALLS

Les meravelloses propagandes (?)

Blats de tardor

SI les condicions de medi fossin idèntiques arreu, les varietats de llavors amb tota seguretat serien molt menys nombroses.

L'adaptació a les dites condicions ecològiques, per cert molt diferents entre les diverses i innombrables regions de la terra, fan que les llavors o plantes conreades de temps immemorial en una comarca estiguin en situació molt més favorable relativament a les exòtiques.

Veu's aquí el per què s'ha d'anar en prevenció enfront de les innovacions.

Ens trobem precisament a l'època de l'any que podríem anomenar de les propagandes *meravelloses* i ensem amb inversemblants quant a llavors de blats de tardor, no totes elles iniciades amb la bona fe dels que com a única finalitat tendeixen, altruistes, a l'engrandiment de l'agricultura nacional, sinó amb egoistes afanys comercials.

Aquesta metalització d'interessos la fonamenten en llavors els rendiments de les quals són, potser, veritables en les localitats d'origen, i tals rendiments són els que tenen per objecte enlluernar els agricultors inconscients mancats d'apreciació i discerniment.

El pagès que, incaut, s'ha deixat embolicar dins les xarxes de tals propagandistes, generalitza a tota innovació els desenganys d'un dia.

Qui escampa llavors de resultats incerts, sembla desconfiances, impossibilitant, mercès a la dita generalització, tota profitosa educació.

És qüestió d'actualitat la dels blats de tardor. Díficil és obrir una revista o llegir un periòdic on, amb lletres ben grosses, no s'anuncien llavors exòtiques a preus fabulosos, de rendiments aclaparants.

Qui no es deixa convèncer?

Les nombroses consultes demanant el nostre parer sobre alguns dels dits blats, ens han portat a escriure el present article, essent el nostre propòsit extractar les experiències portades a cap en la Granja Agrícola de Valladolid per l'enginyer agrònom i director d'aquella don Carmel Benaiges.

L'autoritat del dit senyor i les dades per ell aportades, crec jo que han de provar i convèncer molt més que les nostres humils i desautoritzades paraules.

Les varietats experimentades han estat les següents: Herald del Rin, Candial seleccionat, Burdeus, Tartari, Marroquí i Rietti.

Les condicions de medi van ésser idèntiques per a totes les varietats esmentades, així com les quantitats d'adobs que hi foren esmerçades.

Malgrat haver estat excessiva la calor i escassa la humitat en l'època de granar, i per l'abundor de les pluges, tardana la sembra, la collita va ésser bona, no esplèndida com s'esperava.

Els rendiments per hectàrea de secà foren els següents:

Blat Rietti	2,523 quilos
» marroquí	2,286 »
» candial seleccionat	2,186 »
» Burdeus	2,095 »
» herald del Rin	2,078 »
» tartari	1,560 »

El pes per hectolitre va ésser el següent:

Herald del Rin	83'78 quilos
Candial seleccionat	83 »

Marroquí i Rietti	80 quilos
Burdeus	79'7 »
Tartari.	79 »

En els mercats catalans hem de dir que prefereixen els blats Herald del Rin, Tartari i Marroquí als candials Rietti i Burdeus.

Què ens demostren tals experiències? Que molt bé faran els agricultors d'adoptar les millors varietats estrangeres (filles, per altra part, de llargues i consciencioses seleccions); però si tenim en compte la rapidesa amb què degeneren en la nostra nació les varietats exòtiques aniran ben errats si (com molt bé diu don Carmel Benaiges) lluny d'abandonar llurs llavors, aquelles que han adquirit carta de naturalesa en llur clima i en llurs terres per una antiquíssima adaptació, procuren seleccionar-les escrupolosament, escollint les millors espigues i sembrant els millors grans d'aquestes, tractant de fixar per herència les desviacions dels tipus més favorables.

JOSEP M.ª SOLER COLL
De l'Escola Superior d'Agricultura

Les instal·lacions mecàniques per a regar

VII

ARRIBEM a un punt on ens és necessari treure fruit del nostre treball: resoldre clarament les qüestions concretes que es presenten, així que volem portar a realitat el diseg de muntar un motor i una bomba. En articles anteriors hem tractat del material i les disposicions més corrents. Clourem aquest petit estudi amb el d'un punt interessant i obligat: els dels càlculs a fer en una instal·lació per a regar. Tenim ja dit que per al cost de l'instal·lació, i el de les despeses diàries que demana, no podem llançar-nos a la ventura en la seva construcció. Ha de precedir a aquesta un raonat i detingut estudi des del punt de vista tècnic i econòmic. La resolució dels càlculs necessaris serà l'objecte del present i del pròxim i darrer article.

El primer problema que es presenta, al nostre judici, és saber d'on podem treure l'aigua. Hem de tenir un lloc d'extracció, que suposem existent pel sol fet de voler muntar la instal·lació. Però no és prou tenir aigua: cal saber la quantitat de què podem disposar i la que es necessita per a l'explotació agrícola que anem a emprendre. És molt difícil determinar teòricament aquesta darrera qüestió donada, que depèn de circumstàncies variables en cada cas. Influeixen múltiples factors. Segons siguin els vegetals, necessitaran major o menor quantitat d'aigua: els cereals, per hectàrea, n'han de rebre, durant tot el cicle evolutiu, 1,200 a 1,500 m.³; els prats 4,000 a 5,000 m.³. D'aquesta

aigua total, la que no vingui donada per la pluja s'ha de subministrar per regadiu; i és clar que, a igualtat de les altres circumstàncies, més se n'ha de donar com més la planta en necessiti. Per altra part, l'aigua de la pluja la podem aprofitar millor o pitjor, i és lògic que l'aprofitament que n'aconseguim estigui en raó inversa de la que s'hagi de gastar en recs. Influirà el clima, ja que en regions seques i calentes l'evaporació és major, i molta aigua es perd en aquest concepte; la pendent, que fa que en davallis més o menys; la naturalesa, poc o molt filtrant, de la terra, que en deixarà passar en proporció a les capes sotterrànies. Influirà també el sistema del conreu, ja que, segons la forma i sistematització dels treballs, guardarem per a la planta una quantitat variable de l'aigua del sol. El *dry farming* no és altra cosa que un sistema de conreu de les terres seques on l'aprofitament de l'aigua escassa arriba a un límit perfecte.

Encara que el problema no sigui ben igual, poden servir de guia les quantitats d'aigua donades pels canals de regadiu, que, segons els entorns i els llocs, es fixen en formes distintes ben fàcilment reduïbles l'una a l'altra. La més corrent (també la més apartada del nostre problema) és la que considera la despesa contínua durant tot el període de regadiu; despesa que oscil·la generalment entre 0'4 a 1'2 litres per segon i per hectàrea. Es comprèn que això no indica que del canal no més se'n pugui treure sempre aquesta despesa, sinó que en el temps que duri el regadiu (sis mesos per exemple) podrà donar-se a les terres una quantitat total igual al producte de la despesa, pels nombre de segons dels sis mesos, i el d'hectàrees de la propietat. Altra forma de representar la quantitat d'aigua es per l'altura a què arribaria sobre la terra, suposant que no hi haguessin pèrdues per evaporació i per filtració. Aquesta altura pot comptar-se per any, i més correntment per cada vegada que es rega. En aquest cas, l'altura oscil·la de 0'025 a 0'1 metres, que correspon a quantitats d'aigua donades per hectàrea i per regadiu de 250 a 1,000 metres cúbics. Aquesta és la forma de representar que més pot guiar-nos en el problema que ens ocupa, podent pendre com a promedi per a les nostres terres, 300 a 600 metres cúbics per hectàrea i per cada cop que es regui.

Insistim en que aquests nombres sols són orientadors, però no han d'imposar-se. Hem parlat ja de la complexitat del problema que en general es resolt a sentiment. Gairebé sempre, a la comarca es tenen antecedents ben concrets per als conreus volguts. Per altra part la qüestió, no se'ns presenta molt sovint en la forma d'haver de cercar l'aigua que necessitem, sinó en la d'aprofitar l'aigua que tenim en quantitat fixa. Cal veure, llavors, quines plantes podem cultivar i quina extensió regar. En general es compta que per a operar còmodament cal una despesa d'uns 20 litres per segon per cada hectàrea

que alhora volguem regar. Però com que alternem els regadius, no llançant l'aigua a tota la finca al mateix temps, sinó que reguem uns trossos avui, altres demà, i successivament, es comprèn el nombre de combinacions que poden fer-se. Malgrat la riquesa de matisos, amb un xic de sentiment pràctic i d'experiència agrícola, no és gens difícil resoldre amb justesa el problema.

Per a calcular la potència de la instal·lació, havem de saber, ultra la quantitat d'aigua, l'altura a què s'ha d'elevat, compresa verticalment entre el nivell de l'aigua en el pou i el lloc on hagi de llançar-se. Aquest lloc depèn del relleu del terreny, ja que ha d'ésser l'indret més alt perquè d'allí estant es distribueixi l'aigua per canals i reguerons amb la sola força de la gravetat. El nivell de l'aigua en el pou és fàcil d'observar, però havem d'advertir que sols en comptats casos aquesta altura es manté constant una vegada en marxa la instal·lació. Encara que el pou tingui la suficient capacitat per a treure'n seguidament l'aigua convinguda, la seva extracció gairebé sempre representarà una baixa del nivell, fins a aconseguir un règim normal, i això correntment s'aconsegueix enfondint pocs metres. Però de vegades és necessari fer perforacions i taladres molt pregonos i costosos, i alguns cops, sia per haver-nos enganyat una dada falsa, sia per trobar una capa absorbent, el pou s'asseca un cop la instal·lació funciona: accident desgraciadíssim, inevitable, en general, amb un bon coneixement del règim hidrològic de la comarca, amb l'observació d'altres pous pròxims, i amb sondeigs no regatejats que ens permetin fer-nos càrrec de la disposició dels corrents subterranis. L'elecció del lloc on el pou s'obri, és l'estudi previ més detingut i de major responsabilitat.

Per al càlcul de la potència necessària, cal, en rigor, sumar l'altura geomètrica d'elevació (distància vertical del nivell de l'aigua, tenint en compte la baixa normal per funcionament, a l'indret més alt on es llança) la que representa en columna líquida els frecs de l'aigua en la tuberia, els canvis de direcció en les corbes i els de secció en les vàlvules, de moltíssima importància en el càlcul de conduccions de gran longitud, però de poca en les instal·lacions normals de regar. La hidràulica dóna fórmules per a calcular; però petites com són en nostre cas, en tindrem prou prenent com a màxims un o dos metres que afegir a l'altura geomètrica si la longitud de la tuberia no sobrepassa 60 metres. Amb aquest petit augment s'obté l'altura total (dita manomètrica, per tal com es pot amidar amb el manòmetre) que entra en els càlculs de la potència.

Dels elements que entren en la fórmula que ens serveix, resta sols a parlar del rendiment mecànic de la instal·lació, o sia la quantitat que efectivament s'aprofita de la força que se li dóna, ja que una part d'aquesta és útil, i l'altra es perd vencent resistències passives.

Els rendiments oscil·len entre 0'50 i 0'75, ço que indica que sols utilitzem la meitat o les tres quartes parts de la força total. Dintre aquests límits el rendiment serà major amb les instal·lacions més perfeccionades, amb bombes d'èmbols que amb bombes centrífugues.

Amb els antecedents complets es calcula la potència que necessita la instal·lació per funcionar usant la fórmula.

POTENCIA. — *Quantitat d'aigua en litres per segon per altura d'elevació 75 per rendiment de la instal·lació.* — La potència ens ve donada, en cavalls de vapor. Si tinguéssim la despesa en litres per minut, la reduiríem a litres per segon dividint per 60. Si es donés en metres cúbics, multiplicant-la per 1,000 la tindríem reduïda a litres.

Fàcil és, doncs, calcular la potència que la instal·lació demana, i conseqüentment, la del motor que l'ha de moure, que convé per a evitar contratemps i preveure descensos no imaginats del nivell de l'aigua en el pou que sigui una mica més pregon. Pràcticament es multiplica per 1'2 o 1'5 la potència trobada, fent de més i de menys segons el grau de estabilitat i seguretat que la instal·lació ens prometi.

Tenim ja la part mecànica completa: la profunditat del pou ens aconsellarà un o altre tipus de bombes, la despesa ens indicarà el seu tamany, el coneixement de les bombes porta comprès el del diàmetre de la tubería, i per la forma de la instal·lació podrem deduir les transmissions necessàries. Sabuda també la potència del motor que ha de donar vida al conjunt, confrontant dades, catàlegs, ofertes de les cases constructores i dibuixos, podrem escollir i concretar un avant-projecte i formar un pressupost global, que ens permeti, resolt ja tot ço que a tècnica es refereix, saber si econòmicament és ventatjós tornar el projecte realitat.

CARLES PI SUÑER

La producció de conills a Can Parellada

(Terrassa)

Impressions d'una visita

UNA forta integració energètica és la característica de tota explotació agrícola-ramadera. Això es verifica mitjançant els organismes animals, mercès a l'assimilació dels principis vegetals.

És aquesta la raó principal del per què, si en les dites explotacions hi ha un perfecte equilibri i una no menys perfecta economia, el pes viu del bestiar existent, sigui de l'espècie que es vulgui, ha d'estar en proporció directa i en harmònica relació amb la producció dels camps.

És clar que en parlar de *pes viu* ens referim al conjunt, que en arribar a l'especialització, per tots indrets recomanable, ha d'ésser uniforme.

Establert l'equilibri entre el ram fitotècnic i zootècnic en tota explotació agrícola-ramadera, el *pes viu* del conjunt esdevé invariable. Malgrat això, i dintre tals normes, és absurd negar l'existència (millor dit, la possibilitat) a una gama riquíssima d'explotacions diferents.

On és la causa d'aquestes variacions? La causa pot trobar-se fàcilment amb la sola consideració del *pes viu* individual.

Podem afirmar, en línies generals, que en tota explotació agrícola-ramadera, havent assolit el grau màxim de plenitud en el desenrotllament, el nombre d'individus animals és inversament proporcional a *llur pes viu*.

Voleu un exemple ben clar? Aneu a Can Parellada, de Terrassa, i digueu-me si aquella finca no podria dedicar-se a l'explotació de bestiar boví, fos per a la producció que es vulgui (llet, carn, cria o recria) amb les condicions naturals que frueix; i, malgrat això, en el seu aspecte agrícola-ramader, la producció de conills és la dominant.

Efectes d'aquesta elecció: l'augment dels caps de bestiar fins a 12 o 15,000, quan amb molts menys haurien passat, però de *pes viu* considerablement més enlairat, en escollir l'especie bovina. La solució és, com es pot veure, una qüestió de nombre.

Què és el que havem d'aconsellar com a més econòmic? Acèrrim defensor era jo del criteri zootècnic, acceptat per molts, que els guanys els amb el bestiar que pot lligar-se amb una corda i pot portar ronsal; guanys més considerables com més creixent és el seu *pes*. Però ara, després d'haver visitat la instal·lació conillar de Can Parellada, de Terrassa, per força he de reconèixer que amb el bestiar menut, al menys amb els conills, es poden guanyar diners.

Acceptat això, les circumstàncies, les aficions i les aptituds personals són les que tenen la paraula.

* * *

Però deixem-nos de consideracions i anem a tractar de les impressions de la nostra visita a la dita instal·lació, que per la seva magnificència, perfecció i proporcions ens va deixar corpesos, fent-nos pensar en aquelles coses que ens conten les revistes d'Amèrica.

A Can Parellada l'explotació estava orientada vers la producció de carn, però avui dia es tendeix també a la de pells. Per això la raça antiga, que era la del país, barrejada amb el *gegant de Flandes*, s'està substituint per la *gegant vienesa blanca* de pelatge puríssim.

El nombre de conills és actualment d'uns 9,000, encara que d'ordinari aquesta xifra es veu augmentada fins a 12 o 15,000, quantitat

que enguany s'ha hagut de reduir per la manca d'aliments, efecte de la gran sequia de l'estiu.

Els animals estan col·locats en nou gàbies de 46 metres de llargària, situades a l'aire lliure i en dos nivells distints, un metre i mig més baix l'un que l'altre.

Durant les grans calors de l'estiu, aquest umbracle pot protegir-se dels raigs solars amb uns encanyissats que en venir l'hivern es retiren.

Les gàbies són de dues maneres: de cria i d'engreixament; i n'hi ha quatre rengles de les primeres i cinc de les altres.

J. M.ª SOLER

(Seguirà)

L'Institut Nacional Agrari i el Crèdit Agrícola

TEMA preferentíssim ha estat, és i serà, per a tothom que s'interessi en el progrés de la nostra rutinària agricultura, el que enfoca la resolució del problema del crèdit. Res de nou, per consegüent, que en el si de l'actual Govern sorgeixi de nou la qüestió debatuda.

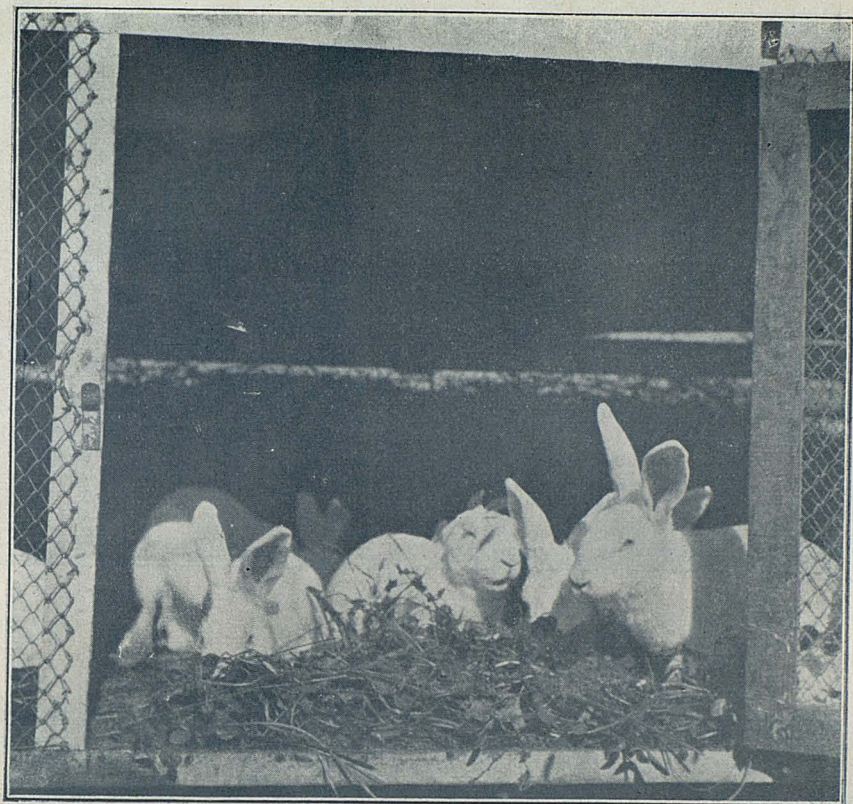
En el brevíssim exordi del projecte de llei que cal comentar, comença per dir-se que és cas d'urgència el de fomentar, «quasi crear» (textual) el crèdit agrícola a Espanya. Queda així mateix reconegut que, després de munió de projectes, cap ha merescut les honors de la implantació i realitat. Certíssim; però, això, per què?

Unes voltes perquè, cercant-li amplituts, s'és confós l'estament ruralista amb una de tantes institucions mercantils, i s'ha volgut que la mobilització del crèdit, amb les bases de garantia indispensables, tingués una certa conformació comercial. I a l'hora de pensar en manlleus s'ha pensat en dipòsits, en warrants, etc., com si la rudimentària organització agrícola pogués comportar-se com les ben definides constitucions comercials.

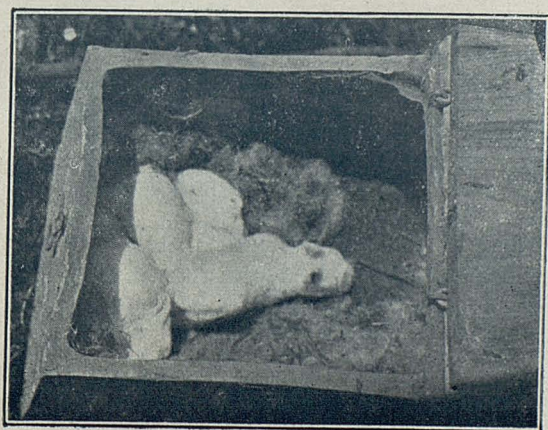
Ha estat altres voltes la causa del fracàs la idea que pogués ésser el capital o la banca estrangera la que acudís a especular sobre la nostra íntima riquesa agrícola. I, si el cas avinent ens ha posat en actitud d'acudir a les nostres grans institucions de crèdit, ha sorgit el menyspreu, no tan sols en front de la manca de robusta garantio, sinó també pel migrat dividend que les operacions pressuposaven.

Diguin-ho els Sindicats oficials en les temptatives per a conquerir el bon grat de la més que afavorida banca nacional. Ens parlarien de gestacions laborioses, de trencacolls i destorbs, i de la munió de dilacions i evasives que es resolen en inacció i desesperança.

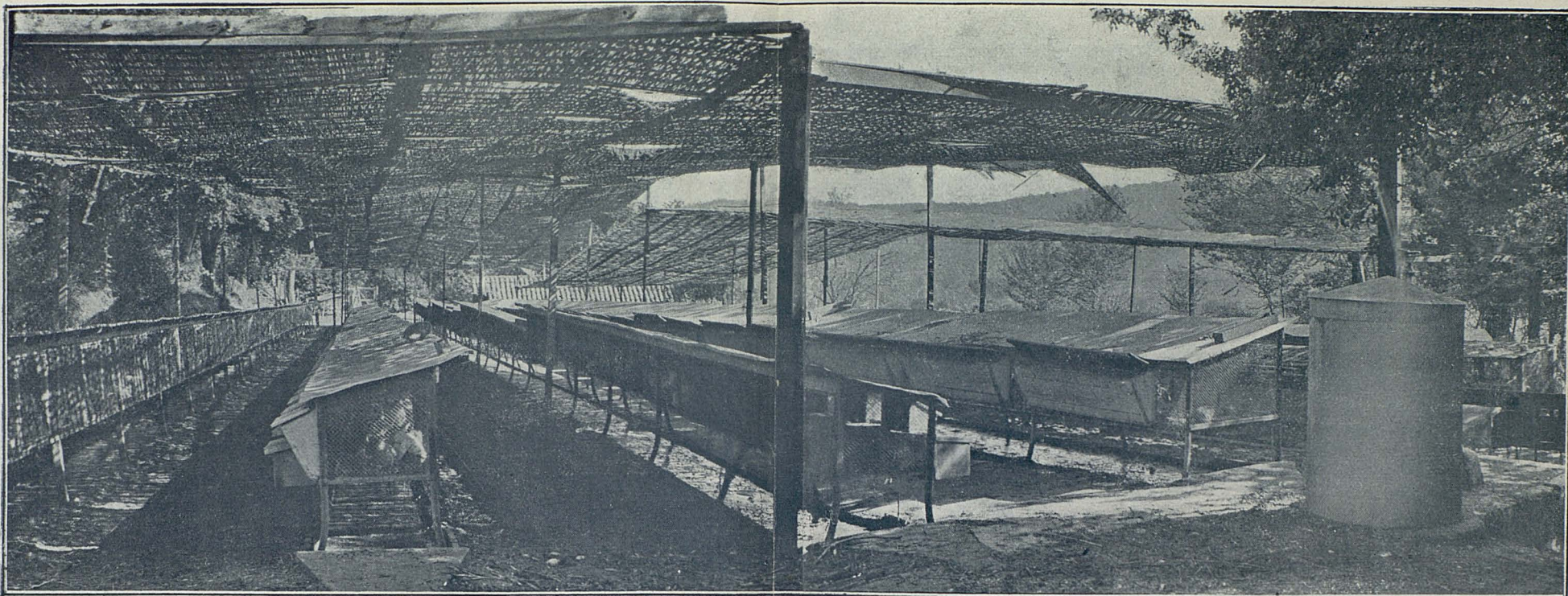
La producció de conills a Can Parellada de Terrassa

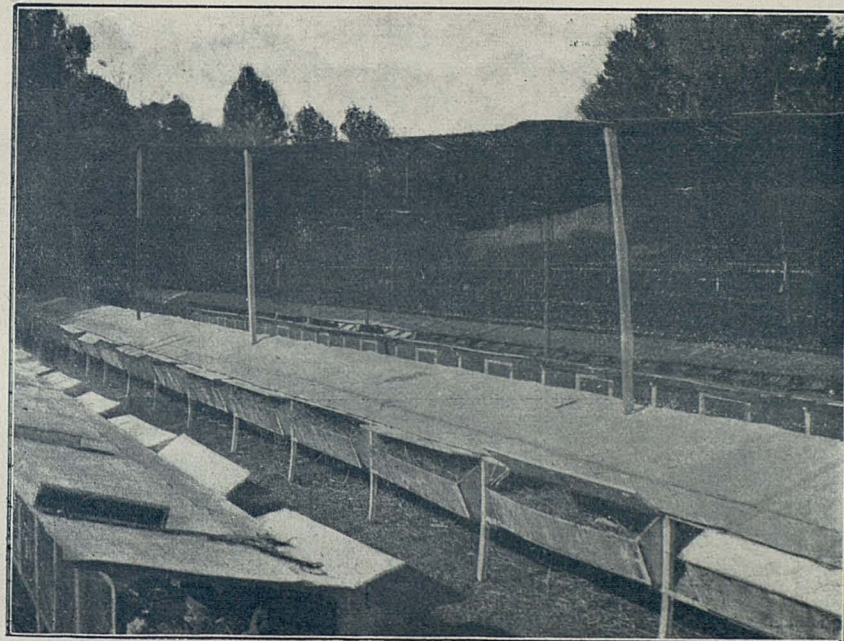
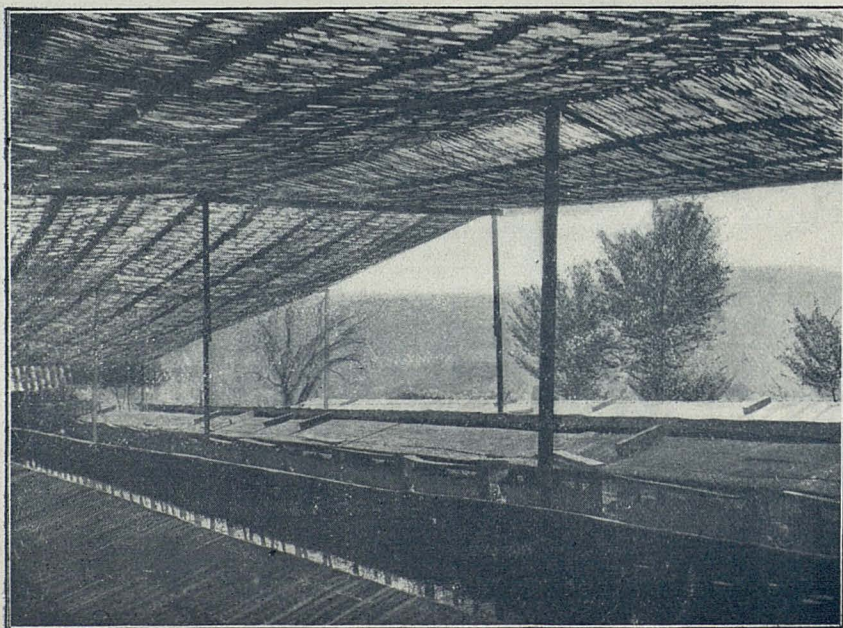
Raça gegant vienesa blanca

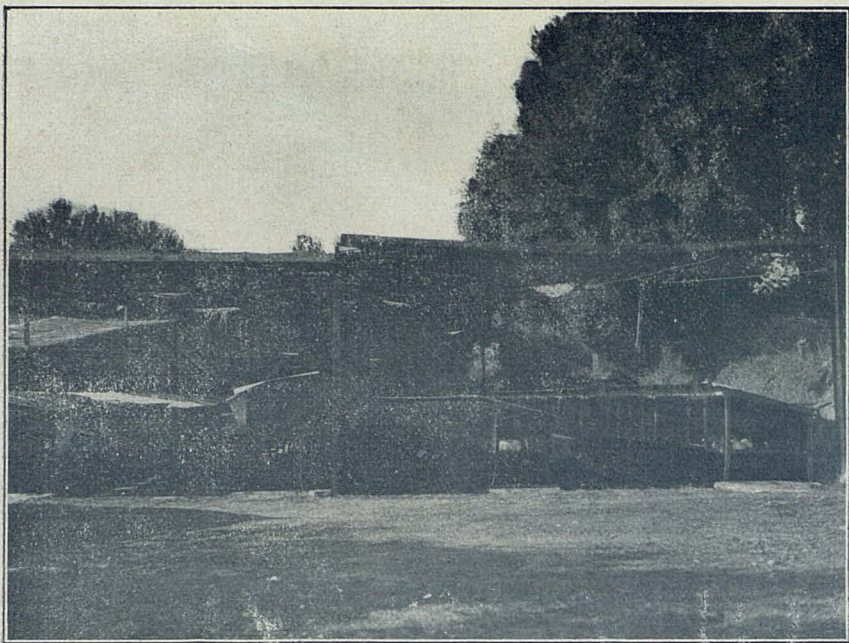

Una cria dins la conillera, aixecada la tapa

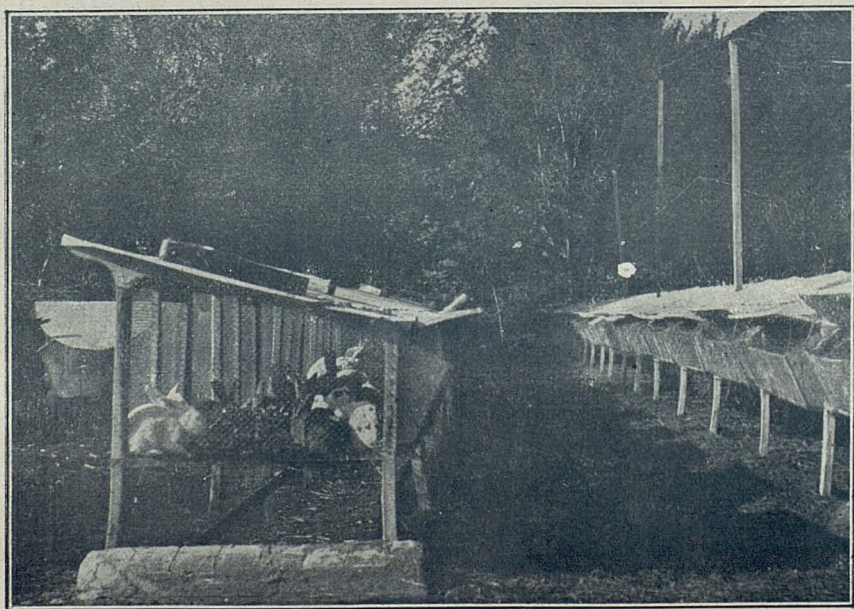

Tres aspectes del conjunt de la instal·lació

Vista general del nivell superior

Gàbies d'engreix

Diguem, doncs, que el projecte de llei que intenta donar forma i fons a l'Institut Nacional Agrari respon a un bon desitg força lloable, però...

No és pas tot u projectar i fins covar un bon intent, o donar-li realitat profitosa. Per a examinar ço que el planeig de llei comporta, avancem aquestes consideracions. Elles ens menen vers els Pòsits, admirable i *castiza* institució, caiguda, oblidada, arcaica i greument descentrada: una altra bella teòrica que floreix fora del món palpable, i, demés, migrada pels grans quefers del crèdit agrari, si aquest ha d'instituir-se amb la valentia que demanen les necessitats apremiants.

I, com que és cosa certa que la consistència d'un bastiment està en relació directa amb els bassaments que hauran de suportar-lo, bo serà provar-li la força de resistència que els Pòsits comportin, per a deduir-ne si val la pena d'apilotar materials de construcció.

En termes generals, més bé creuríem que el projecte respon a un ideal de renovació del Pòsit anquilosat que a una tendència a fonamentar el crèdit agrari. I, si, en front de la impressió generalitzada, se'ns afirma que la missió del Pòsit és la d'acudir a les necessitats de la gent treballadora de les terres, nosaltres direm que cal deixar ben escatits tots els punts, per a no trobar-nos, després de llargues jornades, amb uns drets preferents que immobilitzessin tota tendència renovadora.

Que per què ho diem? Senzillament perquè el Pòsit, en bon nombre de comarques i poblacions, té pendants crèdits incobrables, per haver desaparegut l'entitat responsable o la persona jurídica que amb ell contractava dividendes de socors, i drets que poden demà reviscolar portant pertorbacions a les noves institucions aparegudes. Diríem, nosaltres, que seria cosa elemental practicar una liquidació que deixés ben determinats els drets i deures dels Pòsits; que cal, així mateix, liquidar el deute contret per l'Estat amb els Pòsits, com ja concretament assenyala el paràgraf segon del art. 6 del projecte de llei i tota vegada que és dret primordial que l'Estat cancel·li amb son creditor abans que acudi al patrimoni de l'Institut, fillol del Pòsit, que queda supeditat als drets preferents d'una liquidació que tal volta no arribi a afectar-se.

La involucració de l'Institut en els Pòsits ens porta a creure que pretenen passar-li l'herència; i, en tot cas, cal conèixer deures i drets per a trobar la disponibilitat efectiva de dotació que pugui abastar al crèdit agrari.

I aquí les consideracions ens portarien a deduir que, malgrat reviscolar l'arcaïsme del Pòsit amb tota integritat, els socorsos disponibles quedarien molt per sota de les necessitats que reclama la vida pagesa. «Del lobo, un pelo», se'ns dirà; però nosaltres, enquimerats

a cercar remeis i no pal·liatius, contestarem: un crèdit deficient no és garantia i ans condueix a ruïna.

No es dirà que escrivim sistemàticament per afany d'entorpir; que ni fem ni deixem fer... però recordi's també com varen escaldufarnos amb la llei de Sindicats, que és una arma que, mancada de canó, recambra, crossa i percussor, no ens té altra virtualitat que la de fer-nos la il·lusió que estem armats.

I jamai segones parts feren prova.

PERE-J. LLORT

Folklore de la Pagesia

(Continuació)

RUC, SOMERA

SEGURAMENT perquè en la casa de pagès són el sac dels cops, tenen el ruc y la somera un lloc assanyaladíssim en el Folklore.

Són moltes les cases que no poden tenir un parell de bous ni de mules, i el tenen de rucs; o no poden arribar a tant, encara, i tenen mig parell, o sia un sol ruc o somera, i fan conjunta amb un altre pagès que es troba en el mateix cas, i aleshores fan totes les feines junts: quan és el temps de llaurar, ho fan una setmana o bé tres dies cada un, segons l'època i la saó; quan és el temps de batre, porten junts les garbes de tots dos, i baten primer les de l'un i després les de l'altre.

Com que són més les cases pobres que les riques, abunden molt les que tenen un ruc o somera, la qual bèstia, com que forma part integrant de llur riquesa, conviu amb el pagès i hi ha ocasió que aquest n'aprenui o n'hagi après tota la docilitat, tota la turpitud, tota la bonesa, que, prenent-ne els símls, es reflecteixen després en el seu parlar, i àdhuc han passat, corregits i augmentats, al llenguatge de la gent no pagesa. Si no, que ho diguin els abundosos exemples que segueixen:

Es diu, d'una persona apocada, que

108. — No és bona per a treure un ruc del blat.

109. — Ruc carregat de lletres,

se li diu al qui, havent saludat els llibres, mai toca al terme, o sia que no sap lluir sos estudis.

El mateix que:

110. — Un ruc carregat d'or,

és aquell qui, essent ric, és molt curt de gambals. La malícia popular ha dit, a aquest propòsit:

111. — De les grans cases
surten els grans ases;

Però ¿té, aquest proverbi, un sentit irònic només, o bé és expressió fidel de la realitat? Sabut és que, en efecte, surten els millors exemplars de rossinam precisament de les granges de cases riques, on els tenen ben regalats, i no pas de les cases pageses menesteroses, on els fan tresscar i escarrassar-se de debò per fer-los guanyar les garrofes.

112. — No en va es diu que
de treballar
ni n'hi ha cap burro gras.

113. — Un tros de burro,

se li diu a un beneit, si bé la prudència aconsella:

114. — No diguis ase a ningú
que no ho sigui més que tu.

115. — El ruc sempre va al davant,

es diu per rependre el qui comença per ell l'enumeració d'algunes persones.

Es moteja, a un, de

116. — Delicat com una ungla d'ase,

quan afecta una susceptibilitat no habitual o desusada.

117. — No s'ha fet la mel
per a la boca de l'ase;

equivale a reptar qui té pretensions excessives o exagerades en relació a sa manera d'ésser.

118. — Vivesa de pollí,

és la qualitat que s'aplica a qui té acudits imprudents o maliciosos.

119. — Creixença de ruc,

la que s'atribueix a qui fa son desenrotllament físic sense que vagi aparellat amb l'intel·lectual.

120. — Caure de l'ase,

és el que es diu que fa qui atina tardanament en ço que no havia pogut endevinar.

121. — Tocar l'ase,

és fer amb la llengua i els llavis un soroll que indica contrarietat. Aquesta expressió deu haver nascut de la semblança d'aquell soroll amb el que es fa quan s'incita el ruc a caminar, quan es *toca* el ruc, o se li pega, per fer-li avançar el pas; moment en que es diu la paraula ritual *arri!* D'aquí ve el crit:

122. — Arri, poc o molt!,

quan s'aconsegueix quelcom, per poc que sigui; equivalent a «Mai sigui menys!» «Déu n'hi dol!»

Quan una mare es queixa que una seva criatura és massa arrauxada, que fa tronar i ploure, se l'aconsola dient-li:

123. — Val més dir xo que arri!,

referint-se que les criatures molt vives són preferibles a les massa aturades, les qual han d'ésser excitades si es vol que juguin i es diverteixin; i no manca qui, elogiant la bellugor natural de la jovesa, ho allarga així:

124. — Val més dir xo que arri,
però encara val més
no haver de dir res.

125. — Brams d'ase
no pugen al cel;

en el llenguatge corrent, és igual a «tant és que diguis com que no diguis», referint-se a al·legacions sense raó, veus d'impotència, adduccions sense força.

Quan es diu:

126. — Els rucs sempre tiren cosses;

hom significa que, una persona ignorant, tard o d'hora dóna mostres de ser-ne, i també que una persona de mals instints sempre els manifesta.

127. — ¿Què sap, l'ase, del safrà,
si mai ha estat adroguer?

es correspon amb aquella altra expressió: «què entén el gat de fer culles?»; i en ambdues es reprèn els que parlen del que no saben o no entenen.

A qui es vanta ell mateix, se li diu:

128. — Alaba't, ruc,
que a vendre et duc.

A qui irresoludament ha donat mostres de mala criança, se li tira en cara que ha obrat

129. — Sense dir ase ni bèstia.

És ben sentenciós aquell adagi que ens ensenya a confiar no més en les pròpies forces:

130. — Qui del ruc d'altri es refia,
sovint té d'anar a peu;

d'idèntic sentit al que segueix, encara que es val d'un altre simil:

131. — Qui escudella dels altres espera,
freda se la menja.

S'acostuma a dir:

132. — Anar per ase,
i tornar per bèstia;

i també:

133. — Hi ha anat per ase
i ha tornat per burro;

quan s'han fet gestions que han resultat infructuoses i ha quedat la cosa en pitjor condició, o no s'ha entès bé la missió encomanada.

134. — Segons l'ase l'albarda;

ens ensenya a distingir i mesurar de distinta manera les nostres accions i paraules.

Diem:

135. — Un ase i una somera,
tot ho paga mossèn Pere;

sinònim de «Trau-m'ho d'aquí, posa-m'ho ací», per a demostrar identitat de procedència en dos casos de mecenisme.

136. — Mentre hi haurà burros
hi haurà qui anirà a cavall;

ço és, sempre la ignorància estarà subjugada a la intel·ligència. I és sabut i de tothom admès, que

137. — Els burros i l'ignorant
són fills de cosins germans.

138. — Un compte fa l'ase
i un altre qui el mena;

vol dir que la persona manada té le seva voluntat subjecta a condició.

139. — De bon llinatge ve el nostre ruc,
que amb les dents es grata el cul;

o bé:

140. — De bon llinatge vinc:
ase era el meu avi.

VALERI SERRA I BOLDÚ

(Seguirà)

RESUM DE REVISTES

LA COOPERACIÓ AGRÍCOLA. — I. Campllonch: *L'Art del Pagès*. 10 setembre.

En l'estudi de causes que la destorben o que la fomenten, arriba l'autor a les fonts de les crisis. I, entenent que les paraules tenen una ferma valor, les transcrivim íntegres. Diu:

«L'orientació industrial que ha pres l'agricultura ha portat també, com a conseqüència lògica, la necessitat de trobar sortida als seus productes, fugint de l'especulació i de l'intermediari. Mercès als progressos en la tècnica agrícola, l'agricultor ha forçat la producció per abaratir-ne el preu de cost i obtenir un major benefici per a compensar-se de les baixes de preus. Això ha estat una arma de dos talls, perquè a la fi s'ha tornat contra ell, provocant els excessos de producció i les crisis. I ha estat llavors que li ha calgut recórrer a la cooperació per trobar en la transformació dels productes, i en les vendes, una economia que compensés aquella minva dels seus interessos.»

SITUACIÓ VINÍCOLA. — A. Sambucy: *Le Vigneron du Sud-Est*. Setembre-octubre.

Ben resumits els fets de post collita, arriba el comentarista a l'afirmació d'un greu dany, que es perllongarà durant un temps en l'ordre de la reducció de collites de vi, i, consegüentment, a l'alça de preus.

Remetent se al seu país, per ser-li ben conegut, recorda que de temps venien tement-se les reduccions, car en quatre anys la vinya ha experimentat una manifesta declinació, unes vegades per manca de conrear degudament i en ço que és indispensable, altres per les devastacions del mildiu que durant tres anys s'és ensenyorit dels ceps, i, finalment, per la escassetat de braços i dificultats en procurar-se adobs.

Troba que trigaran els anys que ens menin a les collites favorables i quantitatives, i per la dita circumstància seran fermes i sostinguts els alts preus dels vins.

QUAN S'HA DE SEMBRAR EL BLAT? — H. Hitier: *Journal d'Agriculture Pratique*. — Setembre.

Fou Devaux, el professor de fisiologia vegetal a Burdeus, qui aconsellà la sembra primerenca dels blats per a la consecució de màxims rendiments.

Pren Hitier la tesi per seu compte, i, sense combatre-la d'una manera terminant, es mostra partidari de repetits assaigs; però en termes generals ve a concordar amb els preceptes de Pluchet i a recomanar que no es sembrin massa primerenques les varietats actives ni el forment.

Recorda, al dit propòsit, les enquestes i estudis — que el nostre Cascon tenia ja escatides — per a terminar dient que millor és no sembrar seguit sobre terres de gra els blats i fer-ho més tard que dejorn, car les plantes de vegetació activa i primerenques resten

força temps a la terra, abans recol·lecció, a mercé de malures i, en termes generals, solen oferir més ufana que fruit.

Es el cas tan debatut a Castella del «barbecho», i per a nosaltres la magna qüestió de la bona o mala saor.

AVENÇ SOBRE LA COLLITA DE VI A ITALIA. — Editorial del *Giornale Vinicolo Italiano*. — Agost.

De l'enquesta que anualment reporta la revista italiana, se'n dedueixen dues conseqüències importants que tenen relació amb la quantitat i qualitat de raïm i, per tant, del vi.

L'abundosa informació aportada pels departaments vitícoles mostra, en resum, que la quantitat és inferior, com ho és la qualitat respecte a anteriors anyades.

Portant ho a xifres de comparació respecte als dos anys passats, trobem :

1916 :	42	milions	de	hectolitres	de	vi
1917 :	48	»		»		»
1918 :	40	»		»		»

Com a base d'un tanteig, les dades no tenen la valor deguda, però l'error serà poc apreciable perquè no pugui avençar-se ja el terme de «collita deficient» a Itàlia.

LL.

INFORMACIÓ VINÍCOLA

L'ALÇA de les valors iniciada en escriure la darrera informació, no ha persistit, i, conformement amb la veritat, podem dir que no tan sols no prossegueix, sinó que sembla tendir a decreïxer o, almenys, a estacionar-se.

Les cotitzacions en els principals centres de contractació tenen un caràcter més nominal que efectiu, i això s'és traduït en una marcada abstenció de vendre qui no està en condicions d'urgències apremiants. Circumstància ben digna que la tinguem en compte, car no sembla sinó que al marasme comercial li correspongui la indiferència de la producció, gens ni mica apressada a forçar els mercats.

I les disponibilitats del comerç per al consumidor directe i els intermediaris detallistes són tan comptades, que les podríem judicar quasi nul·les. El *stock* de vi de les dues collites roman a les bótes i cellers dels colliters, que, per ara, no donen pas senyals de temença. La situació del productor és de resistència, motivada per una esperança que té el seu raonament. Els mercats reclamaran vi, bé que escalonant les compres i concretant-les a les necessitats més apremiants. El vi, doncs, s'abocarà o al manteniment de preus o a la major valor tan bon punt s'assossegui el trasbals mundial, com bé sembla promete'ns l'hora suprema actual.

Si la situació de futura pau, amb sols pressentir-la, ja ha induït a l'alça les valors i canvis, bé ens podem prometre que les valors de les mercaderies en trobaran resultat, majorment quan els materials de transport podran acudir als centres d'embarc per a recollir-les amb més evidents facilitats que fins adés.

Totes les nacions van adalerades per poder reprendre la vida normal i activa de les transaccions a fi de refer-se de les passades disbauxes ruïnositimes, i tan mateix haurem de veure l'abaratiment d'unes matèries, la majoria, i l'encariment de les que a ulls clucs es mostren escasses a les generals necessitats.

És el vi un dels dits productes enrarits, malgrat l'acumulació de dues anyades, perquè les impressions arribades de les contrades vinyateres, tant de la nostra nació com de les estrangeres, vénen a confirmar l'escassetat de caldos. Això ha fet que almenys s'estacionessin els preus en pessetes 1'20 a 1'25 grau hectolitre a la propietat, car altrament els compradors ja haurien resolt una més accentuada baixa.

Fins l'esbojarrat import de pessetes 0'05, del nostre hisendista (!) Gonzàlez Besada, sembla voler fer entendre que la resistència mercantil del vi podrà suportar el recàrrec... Malgrat l'evidència de la inoportunitat, no sigui sinó per allò que s'haurà dit el ministre: «Tú que no puedes, llévame a cuestras.»

I el vinyater, que ja es guardarà de presumir de Sant Cristòfol, ha de passar-l'hi a peu aixut, l'impost, al màxim recaptador de la Hisenda espanyola, que s'ofegaria (i ofega) amb aigua fins al turmell. ¡l pensar que seria una fruïció poder abocar al gorg de la barroeria el felicíssim senyor Gonzàlez!

Com sigui, la cosa està en pura expectació; i de voler malvendre... per ara, ni en somnis!

P.-J. LLORT

INFORMACIÓ

En Joan Poblet Teixidó.—A les quatre de la tarda del dia 20 morí, en Montblanch, el bon amic, entusiasta propagador de les modernes idees agràries, En Joan Poblet Teixidó.

La seva mort santa ha commogut tots els que en vida tinguérem la sort de conèixer-lo i estimar-lo. ¡Quants cops havíem anat a Montblanch sols pel gust de sentir-lo! Quant i quant s'aprenia escoltant-lo!

Ha mort parlant de sos amics els pagesos, interessant-se per llur sort com sempre havia viscut.

Que descansi en pau; que la seva obra sigui continuada. És el millor homenatge que podem fer-li.

Comentari.—El raig del sol de pau que els núvols, prenyats del foc mortífer de la guerra, sembla que vulguin deixar passar, i més encara la mateixa pau, han de portar, com a conseqüència lògica, l'encariment dels productes exportables i l'abastiment d'aquells el cultiu dels quals depenia d'adobs i maquinàries procedent de l'estranger.

El descens de l'import dels nòlits, la desaparició de les traves en l'intercanvi comercial entre les nacions, la descongestió de les vies fèrries, la vinguda i abaratiment de la maquinària i dels adobs, han d'ésser causes altament modificadores de la situació actual de la nostra agricultura, millorant-la, sense dubte; car, com hem dit abans, els productes l'exportació dels quals és font de riquesa per al país adquiriran un augment de preu considerable, i es faran més assequibles els que són necessaris per al consum i per al desenrotllament de les nostres activitats.

Nomenament de director tècnic.—Comença a despertar-se, entre els elements que componen algunes de les associacions existents a Catalunya per a l'aprofitament dels residus de la vinificació (destil·lació de brises, fabricació de tartrats o bitartrats), la necessitat de nomenar un director tècnic que, mitjançant els seus coneixements en la matèria, organitzi i orienti aquelles indústries per a la consecució del màxim rendiment econòmic en benefici dels associats.

La Cambra Agrícola d'Igualada i del Sindicat Agrícola de Cabrianes acaben de nomenar En Joan A. Margarit, de l'Escola Superior d'Agricultura de l'excel·lentíssima Diputació de Barcelona, director tècnic de les respectives fàbriques (dites vulgarment *facines*).

Felicitem l'esmentat senyor per aquesta distinció, i les esmentades entitats agrícoles per l'acert que ha presidit llur elecció.

Notes de la Redacció.—En l'article *Si sembreu blat, sembreu-lo bé*, publicat en el número darrer i degut a la ben tallada ploma d'En Josep M. Soler i Coll, s'hi van escórrer algunes errades que gustosament fem notar als nostres llegidors, per evitar així torçades interpretacions.

En la plana 7, línia 31, diu *també de les llavors de les espores, bolets paràsits*; havent de dir: *també de les llavors (espores) dels bolets paràsits*.

En la plana 11, línia 7, diu: *espais bruts*; i ha de dir: *espais buits*.

En la plana 12, línia 2, diu: *cavades i màquina*; i ha de dir: *cavades a màquina*.

Per raons extrínseques a la nostra voluntat, no havem pogut publicar en aquest número l'escrit referent als jous, del distingit articulista i eminent zootècnic En Pere M. Rossell i Vilà.

Ho farem així que ens sigui possible.

Curs pràctic d'anàlisis comercials de vins.—Com estava anunciat, el vinent dia 17 del corrent començarà en l'Estació Enològica de Vilafranca del Penedès un curset destinat als productors, comerciants i exportadors de vins, en el qual, durant un mes, se'ls ensenyarà la manera de determinar la composició dels dits caldos, i com es poden reconèixer els principals fraus que s'hi solen fer.

Les sol·licituds han de dirigir-se, per lletra o de paraula, al director del dit establiment.

Ajornament del termini concedit per a la circulació de blat per a la sembra.—Ha estat ajornat el termini concedit per a la circulació de blat per a la sembra fins a 30 del corrent; car el fet que aquell finís, segons nota oficiosa publicada en la premsa, el dia 30 d'Octubre, dificultava aquella operació moltes regions espanyoles, especialment a Catalunya, on sempre (i més aquest any per la anormalitat de les circumstàncies) la sembra és molt tardana.

Aquest ajornament ha estat concedit pel ministre d'Abastiments a petició de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre.

Apreneu de Navarra!—Entre les regions espanyoles capdavanteres del sindicalisme agrícola, hi trobem Navarra, model que ha de servir d'estímul encoratjador a moltes altres províncies.

Al gran nombre de sindicats i de cooperatives destinades a l'obtenció, transformació i venda en comú dels productes agrícoles, hi mancava un organisme que, mitjançant el crèdit, facilités les negociacions en els mercats nacionals i estrangers, satisfent les necessitats econòmiques de les dites entitats.

Avui dia és cosa feta la fundació d'un Banc Agrícola Comercial, amb 40 milions de pessetes de capital, la quarta part del qual serà reservada a les federacions agrícoles, que n'han subscrit ja un milió i mig.

L'esmentat capital estarà constituït per accions de 500 pessetes, agrupades en dues sèries.

Aquests fets no necessiten comentaris. ¡Apreneu, agricultors catalans, dels de Navarra!

La "Montana Farming Corporation" dels Estats Units.—D'Amèrica sempre ens conten coses grans, potser perquè és molt lluny i és difícil d'anar-les a comprovar.

Malgrat això, no es pot negar que moltes d'aquestes notícies tenen confirmació i que aquell és el país de les grans empreses.

L'agricultura també hi té la seva part.

Copiem d'un periòdic de la nostra ciutat la següent notícia:

«S'ha constituït als Estats Units la «Montana Farming Corporation», amb un capital de dos milions de *pesos*, per a conrear blat en una extensió de 150,000 a 200,000 *acres* de terra no utilitzada i conreable, habitada pels indis de *Montana* i *Wyoming*.

El departament d'Agricultura va reconèixer la necessitat de conrear aquest terreny; però es feia impossible que els indis, per ells sols, fessin el treball.

Els drets dels indis han estat respectats, i la «Corporation» subministrarà els fons necessaris per al conreu, ajudant-los amb màquines i braços.

L'empresa és de gran importància. L'explotació tindrà efecte amb els mitjans i maquinària més moderns, i els capitals neoyorquins són dels que amb més entusiasme hi prenen part.»

A Espanya, gràcies a Déu, no tenim indis, però sí terres que, malgrat ésser en proporcions més petites, podrien explotar-se d'una faïso semblant.

CONSULTORI

En aquesta secció es respondrà a totes les consultes que facin els senyors subscriptors indicant el número de subscripció

N. P. i S., de Barcelona. — Em pregunta si pot deixar plantar al seu parcer un rengle d'ametllers a cada banda de la *carrerada*.

Què entén vostè per *carrerada*?

És tal volta l'espai que queda entre dues fileres de ceps?

O és el lloc destinat al pas dels carros?

Si la *carrerada* és la primera cosa, ha de tenir present que tots els ceps del voltant dels ametllers li produiran molt poc, no sols per laombra que projectaran els dits arbres, sinó perquè aquests robaran, mitjançant les arrels, l'aliment que pertoca a aquells.

En el segons cas, ço que veritablement succeeix és que les arrels dels ametllers xuclaran meitat del camí i meitat dels ceps.

En ambdós casos, ço que li pertoca és veure si el que produiran els ametllers és superior a la pèrdua en producció dels ceps.

Ultra aquests inconvenients, ha de tenir en compte, sobretot si el terreny és humit, que al cap d'alguns anys pot esdevenir el podriment de les arrels, el qual s'encomana a les dels ceps, produint fins i tot llur mort.

És clar que els inconvenients esmentats depenen no sols de l'amplada a què estan plantats els ceps, sinó també de la naturalesa i les condicions de la terra.

Malgrat això són molts els que tenen feta la plantació d'ametllers dintre la vinya; i, si en llur comarca (allí on té les vinyes) hi ha algú que ho hagi fet, pot preguntar-li el resultat que ha obtingut, i aquest és el millor antecedent que pot obtenir.

Bàscules caixes per a cabals Pibernat

Parlament, 9
Barcelona

Agricultors!

Empleen juntament amb els
adobs químics o orgànics el

Fertilitzador Radiactiu H. B. C.

que és u poderós estimulant
de la vegetació que augmenta
les collites considerablement

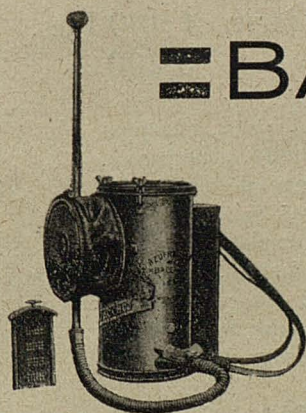
Agència general per a Espanya del FERTI-
LITZADOR RADIACIU H. B. C., Bruch,
núm. 42 : Barcelona. — De venda en les
principals cases d'adobs d'Espanya.

Marca registrada

= BACCHUS =

(PATENT)

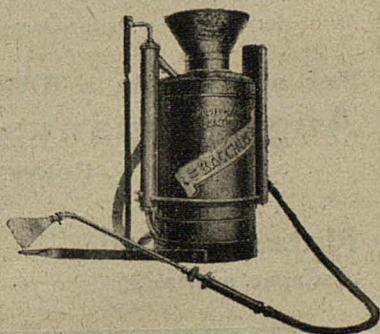
Ensofradora
i Sulfatadora
LES MILLORS DEL MON

CONSTRUCTOR; C. CIVIL
Carrer Alfonso XII, 66
Teléfon G 932
BARCELONA

Reparacions i peces de re-
canvi en tots els sistemes
d'aparells de sulfatar

DEMANI'S CATÀLEG

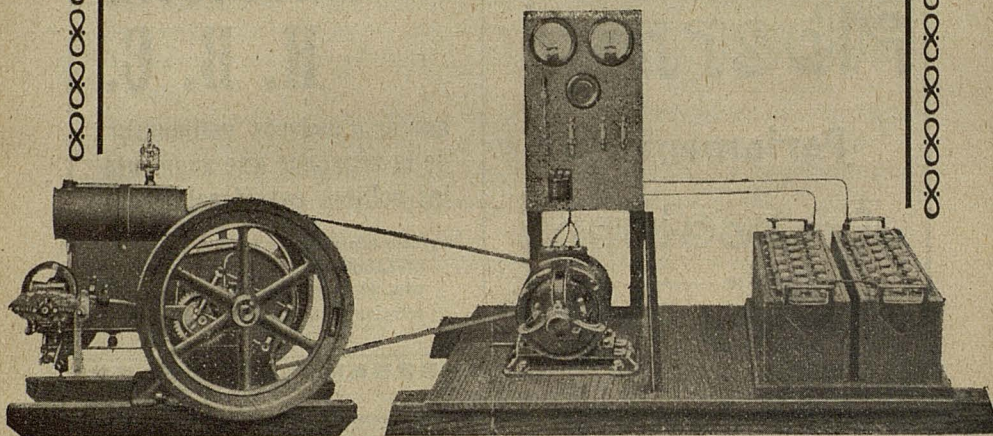

FORÇA I LLUM PER A MASIES

Acoblament elèctric

Instal·lat i carregada la bateria, tindreu llum segura
Què més voleu?

El darrer avenç nortamericà

Acoblaments de 20 llums de 16 bugies 4,100 Ptes.
10 » » » 3,200 »

Amb tan poc cost teniu un motor de $1\frac{1}{2}$ HP., una dinamo, quadre de distribució, amb voltímetre, amperímetre, reostat, contacte automàtic, etc., dugues grans bateries d'acumuladors capaços per a 56 hores de llum, i tot el necessari a l'instal·lació domèstica completa, com són: cables, aïsladors, portalàmpares, pàmpols, làmpares, eines, etc. Res hi falta :: El motor (de combustibles líquids) pot acoblar-se a qualsevol màquina, com desnatadores, bombes, trituradores, serres, desgranadores, etc.

Per a la venda a BARCELONA

Anglo-Espanyola d'Electricitat

Pelay, n.º 12

Plutarco Texidó

Carme, número 35

Anton Mas Blay

Ferran VII, núm. 41